

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 967

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 1 noiembrie 1968

4 pag. 25 bani

**Pagini
strălucite
din istoria
unei școli
sibiene**

- Predarea noțiunii de număr la clasa I — pag. 2
- A cultiva dragostea de patrie — pag. 2
- Pentru o psihopedagogie muzicală — pag. 3

Încă una din vechile instituții de învățămînt ale țării noastre se pregătește să-și sărbătorească o glorioasă aniversare. Este vorba de Liceul „Gh. Lazăr” din Sibiu, care împlineste în această toamnă 275 de ani de existență.

La început, „Gymnasium cibiniensis” cuprindea doar cinci clase, grupate în două cicluri: ciclul claselor gramaticale (I, II, III) și ciclul claselor umaniste (IV, V). Se studia limbile latină și greacă, istoria și mitologia antică, aritmetica. Ulterior s-au adăugat cunoștințele despre istoria și geografia Transilvaniei și elemente de matematică.

La începutul secolului al XIX-lea, în rândurile profesorilor și ale elevilor școlii capătă o largă răspîndire ideile mișcării iluministe. Sub influența acestor idei s-a format unul dintre cei mai străluciți elevi ai școlii, Gheorghe Lazăr, al cărui nume îl poartă ea în zilele noastre. Aici, în gimnaziul sibiian, a primit Lazăr primul imbold de a-și ridica poporul prin cultură, de a lupta pentru deschiderea în Țara Românească a unor „școli academicești” în limba poporului.

Aici s-au format și numeroși alți luptători de frunte pentru progresul patriei, ca Azenete Sever și Simion Balint, prefeți în revoluția de la 1848, participanți activi la conducerea luptelor pentru înfrățirea idealurilor ei, Ioan Pușcariu, stejarul adunării de pe Cîmpia Libertății de la Blaj, Iacob Bologa, notarul acesteia, August Treboniu Laurian, delegat al revoluționarilor din Muntenia în Ardeal etc. După înfrîngerea revoluției, cînd adevărată atitudine a împărtășit astăzi față de românii s-a concretizat sub forma absolutismului intolerant, Azenete Sever, Ioan Pușcariu, Iacob Bologa și alți foști elevi ai gimnaziului sibiian s-au numărat printre fondatorii și conducătorii „Astrei”, societatea care avea să joace un rol atât de important în răspîndirea culturii românești și în lupta pentru unirea Transilvaniei cu România.

În 1855 transformat în liceu cu 8 clase, școala dă prima promoție de bacalaureați. În această perioadă se introduce și studiul limbii române, predată de cărturari ca Liviu Popp, Antonie Vestemaneau sau Ioan Rusu, la una din lecțiile cărora a asistat și împăratul Francisc Iosif, în timpul călătoriei pe care a făcut-o în Transilvania în anul 1876.

Și dintre elevii care au frecventat Liceul de stat din Sibiu în cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea mulți au devenit ulterior oameni de seamă: Vasile Glodariu, care și-a luat apoi doctoratul în filozofie la Viena, a fost întemeietorul primei școli românești din Macedonia; Nicolae Cristea, profesor la Sibiu, s-a numărat printre

Prof. GH. PAVELESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

Explozia de informații forțează limitele documentării

S-a spus de multe ori dar încă nu îndeajuns încă să facă inutilă repetarea. Dinamica evoluției spirituale contemporane, circumcrisă din ce în ce mai pronunțat în coordonatele unei acumulări care cunoaște un ritm și un volum fantastic, formulează în fața omului de cultură din zilele noastre astfel de exigențe, încît frecventarea permanentă a surselor de informare privind domeniul specific profesiei sale devine un imperativ și o necesitate vitală. Adevăruri relative, valabile pînă ieri, sînt părăsite astăzi pentru a instaurea altele noi, care vor fi contestate pentru a face loc altora și mai noi, mereu mai apropiate și niciodată suprapuse adevărului întreg. Savanții părăsesc piste clasice pentru a aborda cîi noi, defrișate de cercetarea modernă, pe care nu întîrzie să le depășească.

Se sparg vechile tipare

Citindu-l pe Tudor Vianu, prof. ILIE GUȚAN, de la Liceul nr. 3 din Sibiu, ne aminte că orice profesor trebuie să fie dublat de un cercetător și că datorită profesorului de română este aceea de a interpreta fenomenul literar prin prisma actualității, ținînd seama de achizițiile literare recente, de sensul criticii literare actuale, de cerințele esteticii contemporane. Toate acestea nu se pot realiza, firește, decît printr-o permanentă documentare în specialitate.

„Să luăm un exemplu: predarea teoriei literaturii — ne-a spus interlocutorul nostru. Formulele consacrate prin tradiție pentru predarea acestei discipline nu mai corespund într-un totu imperativelor contemporane. Teoria generală de pildă, începe să fie ignorată, scriitorii manifestă din ce în ce mai multă independență, ignorînd vechile principii estetice. Or, noi urmăm să formăm din elevii noștri nu numai cititori ai literaturii clasice, ci și ai literaturii contemporane. Poate că tocmai datorită unor limite de concepție în predare unii tineri au încă anumite rezerve față de noile forme literare, pentru că ei nu au fost învățați să înțeleagă locul pe care îl ocupă în cadrul acestora unele noțiuni ca subiect, compoziție, personaje, prozodie. În același timp, elevii trebuie să fie

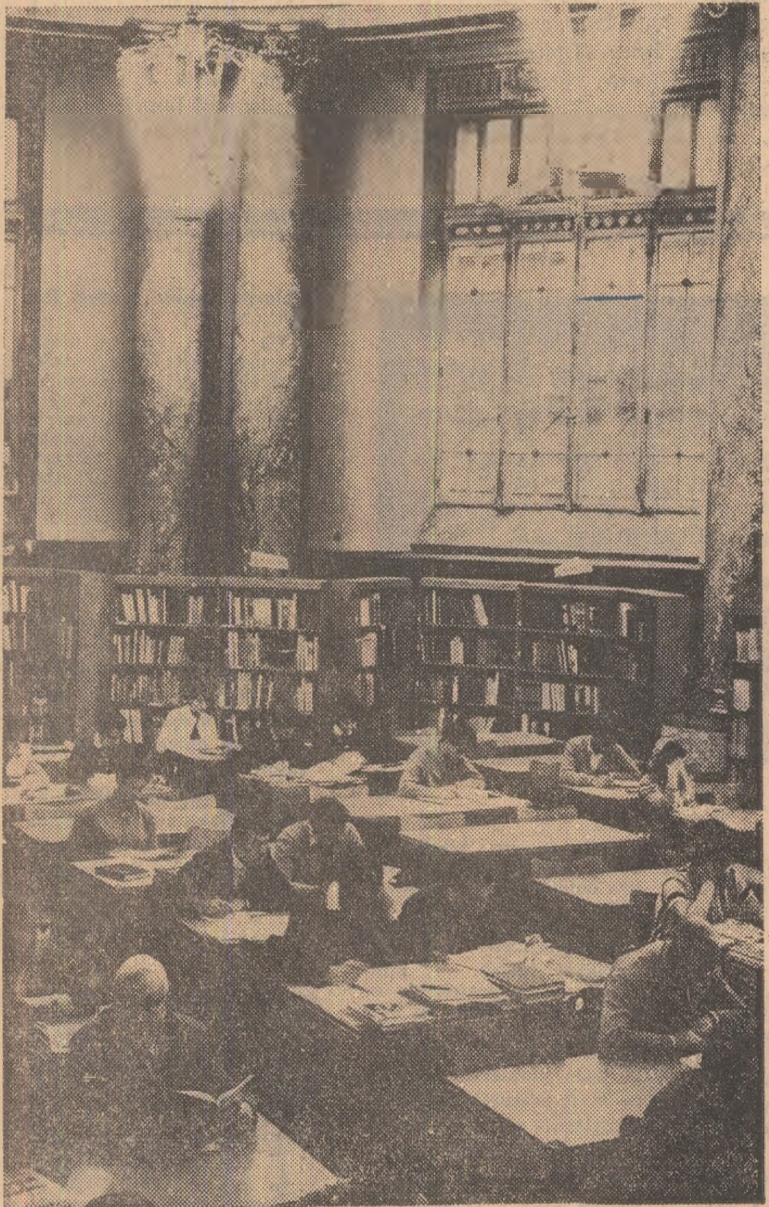
indemnați să se apropie de inefabilul operei literare, să înțeleagă sensul creației, întreprînderea diferitelor aspecte care fac valorile literaturii. Evident, aceasta nu se poate realiza pe calea unei analize sociologizante și, mai ales, fără o permanentă informare proprie asupra problemelor moderne ale fenomenului literar. Iată de ce, pentru mine, documentarea de specialitate joacă un rol capital. În ultima perioadă am consultat, de exemplu, un volum de studii de stilistică, în care sînt tratate problemele de structuralism, o serie de studii de teoria literaturii aparținînd unor specialiști contemporani din țară și de peste hotare etc. Dar, deșigur, sfera documentării profesorului de română, departe de a privi numai problemele actualității, acoperă, ca necesitate, domeniul mult mai larg al întregii literaturi”.

Funcționalitatea fondurilor și resurselor documentare

Dacă, referindu-ne mai înții la problemele bibliotecilor, în unele localități situația profesorilor este relativ lesnicioasă, în altele ea este destul de dificilă. Profesorul ION TOPOLOG de la Liceul nr. 1 din Brașov, de exemplu, afirmă că profesorii brașoveni au la îndemînă, în bibliotecile locale, un bogat fond documentar la care accesul este foarte simplu. „Avem chiar în liceul nostru — ne spune tov. Topolog — o bibliotecă mare, alcătuită din fostele biblioteci ale liceelor „Honterus” și „Andrei Saguna”, care este sistematizată în mod științific, are un fișier bine pus la punct, dispune de o sală de lectură și este deservită de doi bibliotecari. (Singura deolență pe care aș vrea să o formulez este aceea ca ea să continue să fie aprovizionată cu cărți noi, pentru a se menține la nivelul la care obligă bogatul și valorosul fond existent). Stau de asemenea la dispoziția noastră o bună biblio-

Anchetă realizată de VICTOR OCTAVIAN

(Continuare în pag. a 3-a)

Studiu la Biblioteca Centrală de Stat

Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat

CADRELOR DIDACTICE, ELEVILOR, ORGANIZAȚIEI DE PARTID ȘI ORGANIZAȚIILOR DE TINERET DE LA LICEUL DIN MIERCUREA CIUC

Stimați tovarăși,

Împlinirea a trei secole de înființarea Liceului din Miercurea-Ciuc imi oferă plăcuta ocazie de a transmite cadrelor didactice, elevilor, organizației de partid și organizațiilor de tineret, tuturor participanților la această sărbătoare calde felicitări, urări de noi succese și fericire.

În îndelungata sa existență, școala dumneavoastră a jucat un rol de seamă în răspîndirea culturii umaniste, în promovarea prieteniei și înțelegerii dintre tinerii români și secui, în promovarea prieteniei și înțelegerii școlii a învățat eroul secui Gábor Áron care, alături de alți figuri proeminente ale Revoluției de la 1848, a militat pentru unirea eforturilor tuturor locuitorilor acestor ținuturi, fără deosebire de naționalitate, în lupta pentru libertate și progres social.

Tradițiile înaintate ale acestei instituții de cultură, în care chiar de la începuturile sale s-au pregătit im-

preună tineri români și secui, și-au găsit deplina înflorire în anii construcției socialiste. Cei peste două mii de elevi secui și români care învață astăzi în Liceul din Miercurea-Ciuc, miine, umăr la umăr, în strînsă frăție, vor participa cu întreaga lor putere de muncă și pricepere la clădirea viitorului luminos al României socialiste.

Măsurile adoptate la recenta Plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, expresie a înaltului democratism al orînduirii socialiste, vor aduce o nouă și însemnată contribuție la dezvoltarea prieteniei dintre oamenii muncii români și cei ai naționalităților conlocuitoare, la întărirea unității întregului nostru popor.

Exprimîndu-vă vii mulțumiri pentru invitația de a lua parte la această aniversare, vă doresc ca, odată cu pășirea în cel de-al IV-lea secol de existență a Liceului dumneavoastră, să obțineți rezultate tot mai bune în activitatea viitoare, spre binele și propășirea patriei.

TRICENTENARUL LICEULUI DIN MIERCUREA CIUC

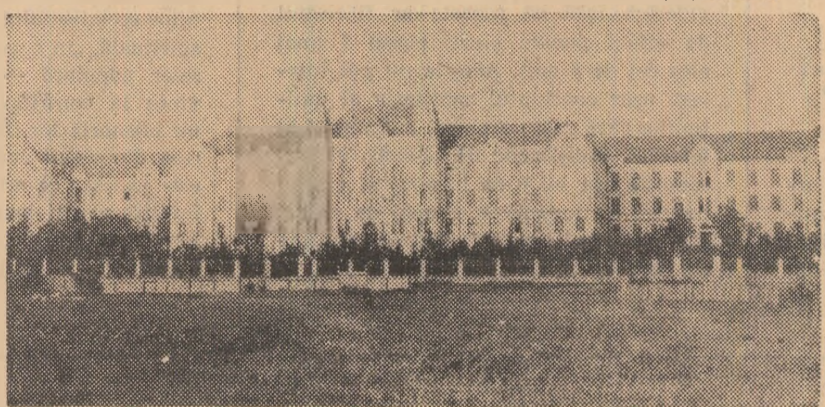
Între glorioasele aniversări ale învățămîntului se numără și tricentularul Liceului din Miercurea Ciuc, care și-a sărbătorit în zilele de 26 și 27 octombrie, a.c., într-o atmosferă plină de entuziasm și optimism, cele trei secole de existență. Manifestările festive au început printr-o întîlnire între foștii absolvenți și actualii elevi ai liceului. A avut loc apoi o sesiune de comunicări la care au participat, între alții, prof. dr. docent Bányai László, prof. univ. Pálfi Ferenc, prof. Gheorghe Afloraei. La marea adunare festivă tov. Koszti István, vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular județean provizoriu Harghita, a subliniat că aniversarea liceului se sărbătorește într-un cadru deosebit, creat de hotărîrile recente ale Plenarei a C.C. al P.C.R. cu privire la unele măsuri organizatorice pentru întărirea continuă a unității morale politice a poporului muncitor, a frăției dintre oamenii muncii români și ai naționalităților conlocuitoare, a coeziunii națiunii noastre socialiste.

Prof. Eigel Ernő, directorul liceului, a vorbit despre drumul străbătut de acesta în cei trei sute de ani ai existenței sale.

Istoria Liceului din Miercurea Ciuc este strîns legată de trecutul zburcînat al orașului și al meleagurilor înconjurătoare, de lupta eroică a celor ce locuiesc în acest ținut. După mărturiile documentelor, școala a fost înființată la Sumeleu în a doua jumătate a secolului XVII, între anii 1667 și 1669. Incursiunile turcilor și tătarilor au distrus-o în repetate rânduri și au silit nu o dată pe profesori și elevi să schimbe pînă cu sabia. Un mo-

ment strălucit al istoriei școlii îl marchează anul revoluționar 1848, cînd un mare număr de elevi se înscriseră voluntar în trupele revoluționare, luptînd împotriva cotoropirii habsburgice și a jugului feudal, pentru libertatea socială și națională. Liceul se mîndrește că a avut printre elevii săi eroi ai luptelor revoluționare ca Gábor

(Continuare în pag. a 2-a)

Împunătoare clădire a Liceului din Miercurea Ciuc

STRATEGIILE GÎNDIRII ȘI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domeniul psihologiei gîndirii, foarte larg și complex, are totuși numeroase compartimente în care cercetarea științifică avansează de puțină vreme. Așa este domeniul strategiilor gîndirii și al strategiilor învățării. Pentru teoria învățării și de strategiile instruirii și educației implicate în ansamblul de acțiuni de instruire ce se exercită asupra elevilor de diferite vârste. În cele de mai jos ne vom referi numai la unele aspecte privind strategiile gîndirii și ale învățării.

În cadrul operativității gîndirii există două laturi. O latură nespecifică, genetică, constituită din ansamblul operațiilor logice ce exprimă la un anumit moment dat un anumit nivel de dezvoltare de ansamblu a gîndirii. Există însă și o operativitate legată de strategiile de lucru din domenii delimitate de cunoștințe. Aceasta este operativitatea specifică ce operează în mare măsură cu algoritmi și activități intelectuale. Algoritmii, produși finiți ai învățării și ai exercițiilor, reprezintă forme de strategii ale învățării cu finalitate bine determinată. Cercetarea știin-

țifică a pus în evidență cam trei feluri de algoritmi și anume: algoritmi de lucru, de identificare sau de recunoaștere și de control. Printre algoritmi de lucru pot fi enumerate algoritmi de bază, regula operativă inclusă în ridicarea la pătrat, în scoaterea rădăcinii pătrate etc. Există algoritmi de lucru și în alte domenii. Scoaterea cuvintelor din dicționar, alcătuirea unei compuneri, aflarea locului unei așezări după repere geografice etc. Algoritmii de identificare sau de recunoaștere au o structură asemănătoare cu a algoritmilor de lucru. I. Landa (U.R.S.S.), a calculat prin intermediul algebrei booleane cel mai rațional algoritm de aflare (identificare) a tipurilor de propoziții conform unor anumite organizări a reperelor gramaticale. Morfologia, sintaxa, operează cu algoritmi numeroși de recunoaștere. Identificarea cu privire la o problemă a modului de a se rezolva, deoarece face parte dintr-un anumit tip de problemă, are loc de asemenea pe baza unui algoritm de recunoaștere. În sfîrșit, algoritmi de control permit să se verifice

exactitatea în diferite situații. Adevăratii algoritmi sînt algoritmi de lucru complementari. Așa, de pildă, proba înmulțirii este împărțirea, proba adunării este scăderea etc. Deoarece însăși alegerea unui algoritm de control util presupune cunoașterea unei scheme prealabile a tuturor modalităților de control posibile, adeseori algoritmi de control sînt investiți și cu funcții de identificare.

Există foarte numeroase relații de rețea între algoritmi. Există însă și confruntări, concurențe. Se știe că o aceeași problemă se poate rezolva prin mijloace aritmetice și prin metode algebrice, ceea ce activează mecanisme ale alegerii, ale deciziei ale preferinței.

Domeniile operativității specifice capătă anumite caracteristici datorită faptului că dezvoltarea foarte mare de algoritmi într-un domeniu dezvoltă o foarte mare competență pentru acel domeniu. Acest fapt a dus la utilizarea nu destul de corectă, dar foarte răspîndită a termenilor de „gîndire gramaticală”, „gîndire algebrică”, „gîndire aritmetică” etc. Strategiile învățării se confundă uneori cu strate-

giile memorării din cauză că produsul lor se concretizează în scheme operative (algoritmi) sau în mnemoscheme. Diferența constă în faptul că memoria este o funcție de fotografiere relativ fără alegeri discriminatorii prea mare. Strategiile învățării filtrează însă experiența, condensînd-o în sisteme aplicabile la toate situațiile de același fel, oricît de mari ar fi diferențele aparente dintre ele. Învățarea presupune inducție, clasificare, subsumare. Ea organizează experiența și informația, o condensează, o transformă în materie primă a conductelor intelectuale. La acest fenomen a făcut referiri Galperin cînd a decelat momentul „prescurtării” și cel al „interiorizării” acțiunilor cu obiectele pentru transformarea lor în acțiuni mintale. Și J. Bruner a studiat strategiile de învățare, dînd forma unei linii și neliniei a raționamentelor inductive pe modele foarte sugestive experimentale.

Este evident faptul că nivelul de dezvoltare înegat al diferitelor al-

Prof. univ. dr. URSULA ȘCHOPU

(Continuare în pag. a 3-a)

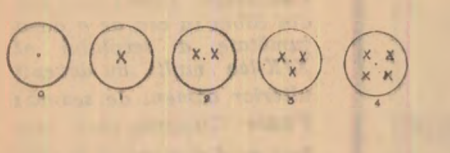

PREDAREA NOȚIUNII DE NUMĂR LA CLASA I

Formarea noțiunii de număr în clasa I necesită înțelegerea clară de către elevi a componentelor conținutului acestei noțiuni și anume: 1) procesul de formare a numărului nou prin adăugarea unei unități la numărul cunoscut; 2) locul fiecărui număr în șirul natural; 3) valoarea numerică a fiecărui număr. Aceste trei componente sunt interdependente și nici una nu poate lipsi când este vorba de însușirea corectă și temeinică a conținutului matematic al noțiunii de număr, mai ales la începutul nenumăratei, în concentrul 0-10. Numai înțelegerea procesului de formare a numărului și cunoașterea locului în șirul natural, fără înțelegerea valorică a numărului nu poate duce decât la o însușire incompletă a conținutului noțiunii, după cum numai această înțelegere cantitativă, fără ideea procesului de formare și a locului numărului în șirul natural, este de asemenea insuficientă.

Se înțelege de la sine că interpretarea justă a conținutului noțiunii de număr implică cerințe speciale în metodică lecțiilor. De la bun început programa lasă să înțevadă că predarea temei despre nenumărate se va sprijini efectiv pe valorificarea și dezvoltarea cunoștințelor și îndemînărilor dobândite de elevi în perioada pregătitoare (prezentările despre mulțimi de obiecte, compararea, ordonarea și reprezentarea grafică a acestora).

După părerea noastră, lecțiile din cadrul acestei teme ar putea să urmeze schema următoare: a) Elevii reprezintă grafic mulțimi de obiecte în ordine crescătoare corespunzător numerelor învățate, și scriu sub ele aceste numere:

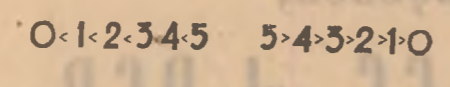

(În ideea predării numărului 5). b) Pornind de la mulțimea de obiecte cu numărul de elemente pe care l-au învățat ultima dată (4 obiecte), elevii formează

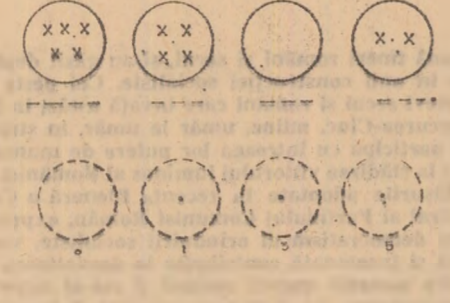
obiectul o nouă mulțime, prin adăugirea unui element; stabilesc care mulțime de obiecte este mai mare și motivează cum s-a format această mulțime (procesul de formare a numărului nou prin adăugirea unei unități). c) Elevii formează, tot obiectual, alte mulțimi de obiecte egale cu cea formată anterior; se compară aceste mulțimi obiectuale, prin punerea în corespondență pentru a se verifica egalitatea lor (valoarea cantitativă a noulor mulțimi formate). d) Elevii reprezintă grafic, tot pe baza punerii în corespondență, la locul corespunzător în ordine crescătoare, mulțimea nou formată; li se spune că această mulțime, formată și desenați de ei, este denumită prin numărul 5 și se scrie sub ea și la dreapta ei, mai mare, numărul 5.

e) Se observă cum este scris numărul nou (analiza și sinteza) și, după modelul învățătorului, elevii scriu și citeșc noul număr. f) Elevii spun toate numerele învățate în ordine crescătoare și descrescătoare, cu insistență asupra locului pe care îl ocupă în șir mai ales ultimele două numere (locul numărului în șirul natural). g) Ei scriu în ordine crescătoare și descrescătoare numerele învățate, cu semnele corespunzătoare între ele:

h) Se cer elevilor exemple de mulțimi de obiecte, din mediul cunoscut lor, corespunzător numărului nou învățat; li se cere de asemenea să execute anumite acțiuni corespunzătoare numărului nou învățat, să scrie numerele corespunzătoare sub anumite mulțimi de obiecte reprezentate grafic sau să reprezinte grafic mulțimi de obiecte corespunzător numerelor date:

Așa după cum se observă, toate aceste etape succesive prin care trebuie introdus conținutul unui anumit număr în procesul lecției (verificarea și consolidarea cunoștințelor anterioare, pregătirea și comunicarea cunoștințelor noi; consolidarea și încadrarea acestora în sisteme; operarea cu poile noțiuni, se realizează printr-o participare continuă a elevilor la lecție, fără însă a se nesocoti acțiunea învățătorului. Lecția în acest fel apare ca rezultatul unei adevărate activități comune a învățătorului și elevilor.

Socotim necesar să atragem atenția și să ne spunem părerea cu privire la predarea numărului și cifrei 0. Ținând seama că numărul zero face parte integrantă din șirul natural al numerelor, normal ar fi ca predarea nenumăratei să înceapă cu el. Considerăm însă că aceasta ar fi destul de dificil pentru elevii clasei I (mai ales cei de 6 ani). Aceștia nu pot înțelege ușor conținutul cantitativ al mulțimilor fără nici un obiect ca început al formării mulțimilor de obiecte, și nici semnificația lui 0 ca început al șirului natural al numerelor, ci mai degrabă, ca rezultat al scoaterii dintr-o mulțime de obiecte, în mod succesiv, a tuturor

acestor obiecte, iar pe 0 ca semnificație a rezultatului unei asemenea operații ce duce la lipsa tuturor elementelor unei mulțimi. Ca atare, credem că este bine ca numărul și cifra 0 să fie predată după predarea numărului 2, 3 (în sensul arătat), iar de aici înainte numărul și cifra 0 să fie folosite totdeauna la locul respectiv, ori de câte ori este vorba de șirul natural al numerelor.

Cele expuse aici sînt numai sugestii, iar nicidecum formule metodice.

SANDU MIHAIL
învățător emerit

A CULTIVA DRAGOSTEA DE PATRIE

Se știe că unii profesori, cînd discută cu școlarii despre prezentul socialist, se referă larg la realitățile materiale (construcții, rezultate obținute în industrie, în agricultură, în învățămînt ș.a.). Desigur, este bine că li se fac cunoscute elevilor aceste realizări. Se observă însă că uneori sînt lăsate în umbră preferențele și înfăptuirile din domeniul vieții spirituale a României socialiste, înaltele calități sufletești cu care s-a îmbogățit personalitatea umană înfrîntată în orînduirea noastră - patriotismul socialist și internaționalismul, noua atitudine față de muncă, principialitatea, combativitatea, vigilența revoluționară etc. La rîndul lor, și referențele la trecutul patriei au deseori ca obiect tot numai condițiile materiale, ajungîndu-se mecanic la explicații simpliste și stereotipe. Chiar atunci cînd se dau exemple despre structura sufletească a poporului român de-a lungul veacurilor, ele sînt pe alocuri foarte generale, oferind o imagine neclară asupra bogăției spirituale a națiunii noastre.

Aceasta se datorește fie unui bagaj informațional pauper al profesorilor, fie unei oricare superficialități în considerarea realităților spirituale, fie părerii - eronate, firește - că elevii ajung greu la înțelegerea unor lucruri mai abstracte. Rezultatul îl constituie sărăcirea fondului de reprezentări al acestora, cunoașterea incompletă a trecutului și prezentului țării și, deci, îndepărtarea elevilor de esența fenomenelor și evenimentelor, așa cum au fost ori cum sînt. Fără o serioasă documentare științifică a profesorului-diriginte, imbinată strîns cu înțelegerea profundă, marxist-leninistă, a dialecticii relațiilor dintre fenomenele sociale, școlarii nu pot fi introduși satisfăcător în condițiile concrete, veridice ale epocii istorice, nu pot fi făcuți să trăiască situațiile discutate.

Desigur, e mai ușor să vorbești despre situația poporului în trecut decît să explici ce aveau de apărut și de curcerit înaintașii sau să arăți mobilurile poziției înaintate în cultură, știință și artă a celor mai buni fii ai poporului, după cum e mai ușor să vorbești despre uzine, clădiri, șosele - pe care copiii le văd mai la tot pasul - decît să explici în ce constau transformările intervenite în structura intimă a oamenilor socialismului, despre continuitatea spirituală, „în cuget și-n simțiri”, a maselor populare - să pui cu alte cuvinte la contribuție gîndirea elevilor, nu memoria lor. Dar dacă vrem să facem din elevii noștri adevărați patrioți este necesar ca activitățile educative să înfățișeze mai larg ideile umaniste, filozofice și sociale, ale cărturarilor noștri din trecut, conținutul lor ideologic,

să vizeze mai direct întreaga bogăție de învățămînt care se extrage din documentele partidului și statului nostru, din politica internă și internațională a României socialiste. Numai așa se poate făuri cadrul corespunzător creșterii unor personalități multilaterale, animate de înalte idealuri și aspirații patriotice.

Cred că tematica pe care o propunem la orele de dirigințe, ca și informațiile politice, ar căștiga în față și semnificație dacă ar avea ca suport realitățile locale, de natură să le atribuie individualitate și putere de convingere. De multe ori întîlnim elevi, chiar din clasele superioare, care nu cunosc decît foarte sumare date despre locul în care s-au născut și în care viețuiesc, despre specificul lui economic sau turistic, despre aspecte ca tin de anumite tradiții (culturale, folclorice, istorice, școlare etc.). Cred că includerea unor asemenea aspecte în problematica orelor de dirigințe ar amplifica substanțial așazămîntul și mîndria tinerilor față de locul în care trăiesc, mai cu seamă dacă aceste aspecte ar fi lărgite prin referența cu alte țări care privesc evoluția generală a țării întregi, a lumii contemporane. În general scotocesc că e nevoie să avem în vedere, în discuțiile cu elevii, o mai mare deschidere spre fenomenele contemporane (politice, sociale, etice, estetice etc) din țara noastră și din lume. Aceasta i-ar ajuta să înțeleagă mai bine contribuția României la progresul societății contemporane, s-o situeze mai exact în cadrul acesteia, cu toate implicațiile de responsabilitate și prestigiu.

Mă gîndesc de asemenea că subiectele alese pentru orele de dirigințe trebuie să răspundă și necesității vitale a tinerii generații de înțelegere în viața și în viața patriei, în perspectiva de dezvoltare economică, socială și culturală a acestora. Să nu uităm că elevii de astăzi se vor afla în producție în epoca de desăvîrșire a actualei revoluții tehnico-științifice, în comunism.

Consider că și metodică actuală a activităților care contribuie la educația morală, civică, a tineretului se cere neapărat redimensionată. Simpla folosire a vorbelor, expunerea constatată, oricît de discutat prezentată, este azi un procedeu insuficient. Faptele, realitatea au un limbaj cu mult mai elocvent. Pentru importanța mi se pare de asemenea ca problematica selectată pentru orele de dirigințe să fie rezultatul firesc al unei largi consultări, cu caracter științific și metodic, a organizațiilor de tîneret, a elevilor și părinților, a corpului didactic, ținîndu-se seama îndeaproape de particularitățile de vîrstă, psihofizice, individuale și de pregătirea informațională și formativă a clasei, ținîndu-se către o modernizare a muncii în acest sector. Orele de dirigințe pot găzdui, de pildă, discuții colective despre concepția etică a noilor generații, despre atitudinea disciplinată ca lațură a educației morale, în cadrul lor se pot debata trăsăturile specifice ale dinamicii sociale, ale familiei ca nucleu al societății. Convorbirile pe baza unor probleme-întrebări asupra vieții și activității creatoare a figurilor proeminente din istorie, asupra făuritorilor bunurilor materiale și spirituale cultivă spiritul de răspundere față de muncă, învățatură, față de conduita personală. Ne vin în ajutor, în acest sens, culegerile de curînd editate „Am fost elev”, „Arta însușirii științei”, „Mirajele originalității”, „Pionier, cunoaște-ți țara”, „Avem 18 ani” etc. Călătoriile pe hartă realizate cu mijloace moderne audio-vizuale, bine pregătite informațional, dezbaterile de opinie despre muncă, pretenție, eroism, în care, prin confruntarea de păreri și idei, se lasă cîmp liber de manifestare gîndirii elevilor, aduc o contribuție activă la formarea lor.

Abordînd cu competență și discernămint cele mai importante probleme ale vieții sociale, orele de dirigințe pot și trebuie să devină pretutindeni verigi prețioase în munca de educație comunistă a elevilor.

Prof. N. VALERIU

Tricentenarul Liceului din Miercurea Ciuc

(Urmare din pag. 1)

Aron, Eftimie Murgu sau Mădăraș Imre. La începutul secolului nostru școala s-a mutat la Miercurea Ciuc, într-o clădire impunătoare, unde procesul de instruire-educativă putea să se desfășoare în condiții bune. Străvechea „școlă” i-a educat pe elevii săi să servească cauza progresului uman, să îmbească poporul, să fie militanți ai frăției dintre cei care voroiesc diferitele grăuri - români, maghiari, sași.

Această tradiție a căpătat noi sensuri, un nou conținut după eliberarea patriei noastre, în anii construcției socialiste, cînd Liceul din Miercurea Ciuc, alături de celelalte școli din țara noastră, a cunoscut o împetuoasă dezvoltare datorită griii manifestate de partid și guvern, a căror politică înțeleaptă, marxist-leninistă, asigură tuturor fiilor patriei posibilități egale de a-și însuși știința și cultura. În acești ani vechiul liceu a putut să-și împlinească menirea sa în condiții din ce în ce mai bune. Clădirea a fost complet modernizată, puthă cuprinde un număr mereu mai mare de elevi. Dacă în anul școlar 1948-1949 liceul avea 15 clase, în acest an funcționează, la cursurile de zi, serale și fără frecvență, 51 de clase, în care învață laolaltă elevi români și maghiari. În anul școlar 1966/1967 a luat ființă pe lângă liceu o școală sportivă. S-a dublat și numărul membrilor corpului didactic, în rîndurile căruia se află și 38 de foști elevi ai școlii. Pentru ridicarea continuă a nivelului muncii instructiv-educative s-au înființat noi laboratoare de fizică, chimie și științe naturale, precum și cabinete de lingvistică, de științe sociale, de geografie. O bibliotecă școlară cu aproape 20.000 volume stă la dispoziția profesorilor și elevilor.

Profesorii români și maghiari ai liceului muncesc umăr la umăr, păstrîndu-se temeinic pentru a deveni cetățeni de nădejde, participanți activi la înfăptuirea mărețelor opere de construire a socialismului și comunismului în patria noastră.

La sfîrșitul festivităților oaspeții au vizitat două expoziții cuprinzînd creații ale membrilor cercului literar, documente din istoricul liceului și lucrări de artă plastică.

Pagini strălucite din istoria unei școli sibiene

(Urmare din pag. 1-a)

redactorii „Telegrafului Român” și ai „Tribunei”. Aurel Brote și Eugen Brote au fost economiști și ziaristi de seamă ai Transilvaniei. Ioan Popescu a elaborat primele manuale de pedagogie și psihologie în limba română.

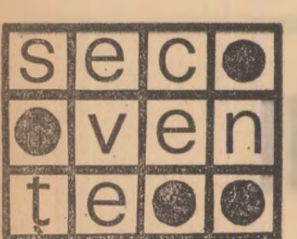
Mulți alți oameni de seamă care au ilustrat literatura și știința noastră și-au făcut și ei ucenicia aici. St. O. Iosif a urmat la liceul din Sibiu clasele V și VI, Octavian Goga a studiat pe băncile lui între anii 1890-1899. Liceul se mîndrește, în același timp, că l-a avut ca elev pe Aurel Vlaicu, membru al promoției din 1902.

În toamna anului 1919, după desăvîrșirea unității naționale a statului român, liceul își ia numele lui Gheorghe Lazăr, ilustrul său elev. În anii care au urmat, școala a făcut necontenit progres. S-au întemeliat societatea de lectură „Alex. Vlașcu” și societatea științifică „Spiru Haret”, conduse de elevi merituosși. În acești ani își fac studiile sau predau aici personalități de frunte ale vieții noastre publice și culturale de astăzi, ca de exemplu prof. univ. Ion Nistor, acad. Aurel Moga, acad. Andrei Opetea, prof. univ. Virgil Vădășan, membru corespondent al Academiei, dr. Victor Preda, membru corespondent al

Academiei, prof. univ. D. D. Roșca, membru corespondent al Academiei, prof. univ. Alex. Santerici, Achim Stoia, prof. univ. dr. Alexandru Dima și alții.

După eliberare, liceul cunoaște prin grija partidului și a guvernului o continuă dezvoltare. Crește numărul elevilor, al profesorilor, se îmbunătățește continuu baza didactico-materială, se înființează o secție serală și o secție fără frecvență. Liceul „Gheorghe Lazăr” - școală română cu secție germană, în care profesorii, ca și elevii români și germani, lucrează laolaltă legați printr-o strînsă prietenie frățoasă - funcționează în prezent cu 45 de clase de zi și serale și cu peste 2.000 de elevi. S-au organizat noi laboratoare de fizică, de chimie și științe naturale, s-au îmbogățit cu colecții noi muzeele.

Antversarea a 275 de ani de la înființare găsește corpul profesoral angajat într-o sustinută acțiune de ridicare a nivelului muncii instructiv-educative la înălțimea sarcinilor pe care partidul le-a pus în fața poporului nostru. La mîlle de absoalvenți care lucrează pe marile șantiera ale patriei, în instituțiile de cultură, învățămînt, știință se vor adăuga noi promoții de tineri pregătiți în această școală, hotărîți să-și dea contribuția la înflorirea patriei socialiste să înscrie în istoria școlii noi pagini de strălucire.

Sesiune științifică închinată scriitorului Costache Negruzzi

De curînd, Societatea de științe istorice și filologice a organizat la Suceava o interesantă sesiune științifică ocazională de împlinirea a 100 de ani de la moartea scriitorului Costache Negruzzi. În cadrul acestei sesiuni, ale cărei lucrări au fost conduse de prof. univ. Mihai Pop, vicepreședinte al Societății, și la care au participat numeroși profesori din învățămîntul de cultură generală și universitar, specialiști și cercetători din domeniul literaturii, au fost abordate probleme privind complexele aspecte ale operei și vieții lui C. Negruzzi.

Astfel, prof. univ. N. I. Popa (Iasi) a făcut, în comunicarea sa „C. Negruzzi, clasic al literaturii noastre” o amplă și judicioasă prezentare a particularităților care situează acest scriitor în galeria clasicii literaturii române. O analiză aprofundată a operei scriitorului cuprinde comunicarea prof. univ. C. Ciopraga (Iasi) intitulată „C. Negruzzi, scriitor modern”. În comunicarea „Contribuția lui C. Negruzzi la pregătirea și dezvoltarea Daciei literare” conf. univ. Emil Boldan a stabilit interesante corespondențe între ideile cuprinse în programul „Daciei literare” și cele sintetizate de opera lui Negruzzi. Sintetizată de citat comunicările „C. Negruzzi, traducător al baladelor lui V. Hugo” prezentată de conf. univ. C. D. Papastate (Craiova), „C. Negruzzi și problemele culturii naționale” de conf. univ. Al. Husar (Iasi), „Romanism și realism la C. Negruzzi”, de lector univ. C. Bătoiu (Suceava), „Arta portretului la C. Negruzzi”, de prof. Ion Dumitrescu (București), „Interferențe de cultură clasică în proza epică negruzziiană”, de prof. I. Micu (Baia) etc.

Cu prilejul sesiunii Biblioteca centrală pedagogică a organizat în orașul Suceava o interesantă expoziție închinată lui Costache Negruzzi, cuprinzînd ediții princeps, facsimile

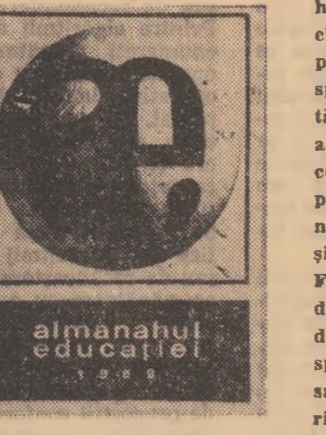
după manuscrise, ilustrații privind biografia scriitorului.

În încheierea lucrărilor sesiunii, participanții au făcut o excursie la effeva dintre minăstrile din nordul Moldovei, adevărate monumente ale străvechii culturi a poporului nostru.

Distincții pionirești

Consiliul Național al Organizației Pionierilor a elaborat de curînd Regulamentul de acordare a distincțiilor pionirești. Distincțiile, formate de simboluri și recompense a pionierilor, detașamentelor și unităților care se remarcă printr-o activitate deosebită, au menirea de a stimula preocuparea pionierilor pentru învățatură, pentru întărirea disciplinei școlare și formarea deprinderilor de muncă, li sînt să-și lărgescă orizontul cultural, le dezvoltă inițiativa. Interesul pentru știință, tehnică, artă și literatură, contribuie la organizarea plăcută și solozitoare a timpului lor liber, stimulează practicarea sportului și turismului.

Distincțiile pionirești sînt de două feluri: individuale („trese”, titlul „Pionier de frunte”, și titlul „Căzătorului”) și colective (diploma „Detașament fruntaș”) și diploma „Unitate fruntașă”. În afara acestor distincții, pentru anumite genuri de activitate pionierescă se acordă insigne.

„Almanahul educației 1969”
Apărut săptămîna aceasta „Almanahul educației 1969”

se înfățișează cititorilor săi - profesori, părinți și educatori din toate instituțiile educative - ca o lucrare de informare și dezvoltare a unor preocupări actuale de specialitate.

Conceptul ca o carte divizată pe etape ale actualului an școlar și pe domenii educative, Almanahul cuprinde articole, anchete, interviuri, evocări, puncte de vedere și rubrici speciale dedicate prezentării unor aspecte variate ale instruirii și educației contemporane, ale vastului proces educațional din țara noastră izvorit din politica și măsurile luate de partid. Fiecărui cititor, indiferent de domeniul activității și de preocupările sale de specialitate, li sînt adresate pagini întregi. Autoritatea colaboratorilor de prestigiu care semnează în actualul Almanah și prezentarea grafică remarcabilă adaugă la această lucrare recent apărută calități editoriale care rețin atenția cititorilor.

Lectoratul „Probleme ale educației contemporane”

Organizat încă de anul trecut în cadrul Universității populare București, lectoratul „Probleme ale educației contemporane”, conceput ca o utilă formă de informare și perfecționare în domeniile actuale ale învățămîntului și educației, se bucură de o bună apreciere din partea cadrelor didactice.

Marți, 10 octombrie a.c., în sala Clubului studențesc al liceului, a avut loc un seminar cu participarea a 300 de învățători și profesori au participat la deschiderea unui nou ciclu de conferințe, care vor fi prezentate în cadrul acestui lectorat de-a lungul anului școlar. Cu acest prilej prof. dr. docent Stancu Stoian, membru corespondent al Academiei, directorul lectoratului, a făcut o expunere cu tema „Educația și problemele vieții contemporane”.

Peste două săptămîni, marți 12 noiembrie a.c. prof. univ. Mihai Roșianu va conferența despre „Educația ca fenomen de integrare socială”.

Pasiunea colecționarului

În persoana profesorului Valeriu Hogas, dăruirea pe care o cere profesunea de dascăl și-a dat mina cu pasiunea de colecționar, împletindu-se și întregindu-se reciproc. Ca profesor el a pregătit generații de elevi ale căror rezultate la învățatură și a căror pre-

gătire pentru viață fac cinste dascălului. Ca pasionat colecționar a adunat și ordonat științific zec de mîlle de exemplare din fauna de nevertebrate.

Orasul Lugoj se mîndrește cu laboratoarele de biologie organizate de profesorul Hogas și Liceul nr. 1, la Liceul agricol și la Casa pionierilor. La fel de mult prețios localnici contribuția pe care a adus-o la întocmirea unei monografii a orașului Lugoj, pentru care a elaborat un

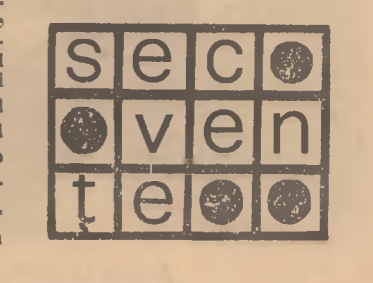
valoros studiu asupra florei.

Cu oțija ani în urmă, alături de alți colegi români Valeriu Hogas a lucrat ca profesor în Guinea. Colecționar pasionat, n-a scăpat prilejul de a-și îmbogăți colecțiile. El s-a reîntors în țară cu o enormă zestre entomologică, din care, de curînd, a donat aproximativ 10.000 de insecte Muzeului de istorie naturală „Grigore Antipa”.

În prezent profesor la Liceul nr. 4 din Craiova, Valeriu Hogas este preocupat de determinarea unor exemplare de moluste care vor face obiectul unor viltoare colecții.

Obiectivul aparatului de fotografiat l-a surprins împrănat cu o înfîmîntă parte din colecția sa de lepidoptere.

R. POPESCU

EXPLOZIA DE INFORMAȚII FORȚEAZĂ LIMITELE DOCUMENTĂRII

(Urmare din pag. 1)

tecă Județeană și biblioteca muzeului de la biserică Sf. Nicolae din Schei".

Din păcate, însă, nu toți profesorii din marile localități urbane ale țării pot face declarații similare. Prof. MIHAIL IORDACHE, secretar al filialei Societății de științe filologice din Suceava, ne arată că în orașele din nordul Moldovei există o serie de fonduri documentare valoroase, cum ar fi de exemplu cele de la Liceele „Ștefan cel Mare” din Suceava, „August Treboniu Laurian” din Botoșani, „Nico Gane” din Fălticeni etc. care rămân însă practic nefolosite deoarece prelucrarea lor bibliografică este cu totul defectuoasă. Bibliotecile respective nu au săli de lectură, nu dispun de personal calificat, de cataloage și fișiere și, ca atare, nu pot fi cercetate decât într-o măsură infimă. Dacă nu îniri printre rafturi, să cauți singur cartea pe care o dorești, este foarte greu să o poți obține altfel. Pe de altă parte, chiar atunci când o găsești, întimpini dificultăți privind împrumutarea ei.

O situație similară ne-a semnalat prof. ION POP, inspector de specialitate din județul Timișoara. „La Liceul nr. 1 din Lugoj — ne spune prof. Pop — există numeroase lucrări valoroase, cărți rare care rămân pur și simplu îngropate acolo, ca niște plesse de muzeu, fără a fi consultate de cei care ar putea să le folosească. Este drept — o serie de cărți în esare profesorilor de literatură pot fi găsite și în librării. Nu e însă mai puțin adevărat că multe din lucrările cele mai căutate și acestea sînt, de obicei, cele necesare pentru cunoașterea problemelor noi ale literaturii — apar într-un tiraj limitat și se epuizează foarte repede. Așa s-a întîmplat cu diferitele studii de structuralism, cu culegerile de studii de poezică și stilistică editate de Academie, cu traducerea lucrării de teoria literaturii semnate de Weelek și Warren etc.

Apoi, în programe au fost introduse o serie de scriitori care nu au fost studiați pînă acum. Este cazul unor scriitori ca Lucian Blaga, Ion Barbu, Alexandru Philippide etc., pentru predarea cărora profesorii au absolută nevoie de o documentare de specialitate. Or, această este absentă din librării. Există în această privință numeroase lucrări mai vechi, pe care profesorii mai în vîrstă au apucat să și le cumpere, dar cei tineri nu au de unde să și le procure, pentru că ele intrînză să fie reeditate. Este vorba de lucrări ca studiul lui Tudor Vianu asupra lui Ion Barbu, „Principii de estetică” a lui George Călinescu, ca să nu mai vorbesc despre Istoria literaturii a aceluiași autor, carte de căpătîi pentru orice profesor de română”.

Coordonata interesului individual

Într-adevăr, fiecare lecție, fiecare capitol de istorie literară îl obligă pe profesor la lecturi întinse, fie pentru a dobîndi un

material de referință, fie pentru propria lui informare, fie doar pentru a depăși cadrul limitat pe care îl presupune structura lecției din manual. Aceasta presupune accesul la un bogat fond documentar. Iar frecventarea acestui fond este condiționată de o serie de factori diverși, asupra cărora s-au pronunțat mulți dintre profesorii angajați în sondajul nostru.

Prof. IERONIM TĂTARU, inspector de specialitate din județul Irahova, sublinia ca primă condiție interesul individual manifestat de profesori pentru activitatea de documentare. Existența acestui interes, intensitatea lui face ca adeseori profesorii să depășească dificultățile obiective pe care le întîmpină atunci cînd vor să găsească o lucrare sau alta, indispensabilă muncii lor. „Dar aceste dificultăți — arăta mai departe prof. Tătaru — rămîn ca o realitate de necontestat. Cred că ele privesc mai întîi pe profesorii din mediul rural. Aceștia nu au posibilități foarte restrîmte pentru a parveni la lucrările care le sînt necesare desfășurării activității lor didactice. Școlile rurale dispun de biblioteci mici, în care nu se găsec decît cîteva sute de volume, destinate îndeosebi elevilor. Deci, este exclus să vorbim despre posibilitatea profesorilor din acest mediu de a apela la resursele bibliotecii școlare. Ei au la îndemînă doar posibilitatea de a realiza o bibliotecă personală și împrumutul de la bibliotecile mari din centrele urbane. În realizarea unei biblioteci personale profesorii din mediul sătesc întîmpină dificultăți, fiindcă în librăriile comunale, ajung foarte rar cărțile care le sînt necesare și care, de obicei, se epuizează foarte repede în librăriile mari din orașe. Sistemul de aprovizionare prin serviciile „Cărții prin poștă” este în general nesigur, costisitor și defectuos. Calea împrumuturilor la bibliotecile mari din orașe este și ea, cum arătam, limitată și, de asemenea, destul de nesigură”.

O revizuire

a modalităților existente

În ce măsură, pe ce căi și de cîte cine trebuie să fie sprînjînită activitatea de documentare a profesorilor? Răspunzîndu-ne la această întrebare, prof. ALFRED LAUTERMAN, directorul Bibliotecii centrale pedagogice, considera esențială, în primul rînd, informarea largă a profesorilor asupra fondurilor documentare existente și asupra modalităților de acces la ele, asupra surselor în care acestea trebuie să fie căutate. O asemenea informare ar avea și rolul de a stimula interesul profesorilor pentru consultarea diferitelor lucrări de specialitate. Căile pe care se poate realiza ea o constituie cercurile pedagogice și consiliile metodice — în care se pot prezenta liste bibliografice privind diferitele discipline și capitole care comportă dificultăți deosebite în predare, ca și prezentări de sinteză ale unor lucrări recent editate —

luatele documentare trimise de edituri și biblioteci în școli, listele bibliografice publicate în presa pedagogică (incluzînd în aceasta și revistele de specialitate editate de societățile științifice ale cadrelor didactice).

„O problemă deosebită o constituie reorganizarea bibliotecilor școlare, revalorificarea fondurilor tradiționale ale liceelor. Cu ani în urmă, încă, Ministerul Învățămîntului și-a propus să organizeze biblioteci pedagogice județene. Cred că ar fi salutar ca această idee să fie din nou repusă pe rol, pentru că ea ar soluționa multe dintre problemele de documentare care se ridică în momentul de față. Date fiind limitele între care se desfășoară astăzi activitatea Bibliotecii centrale pedagogice, imposibilitatea ei de a satisface imensul volum de cerințe care i se adresează, consider foarte valoroasă ideea creării unui Centru național de documentare pedagogică, cu posibilități de deservire ample, cu rază de acțiune republicană. În același timp, ar fi necesar să se revizuiască atenț crîterile după care sînt aprovizionate în momentul de față bibliotecile școlare, chiar cele mai mici dintre ele, să se țină seama de faptul că profesorii trebuie să dispună de un minimum bibliografic de bază pentru predarea disciplinei lor. Este destul de greu să admîm că dintr-o bibliotecă școlară pot să lipsească, pentru a ne referi la limbă și literatură lucrări ca tratatul de istoria literaturii române, Gramatica Academiei, Dicționarul limbii române moderne, Dicționarul enciclopedic, reviste literare și de cultură actuale.

Sînt de luat de asemenea măsuri în ceea ce privește activitatea editorială. Mă gîndesc bineînțeles, în legătură cu aceasta, în primul rînd la Editura didactică și pedagogică, editură care ar putea, cred, să preia chiar unele din sarcinile altor edituri atunci cînd este vorba de lucrări absolut necesare profesorilor și să le editeze în tiraje suficiente, în urma unui studiu sociologic și statistic care să delimiteze nivelul real de cerințe. Trebuie să cunoașcă răspîndirea necesară lucrările importante de pedagogie modernă, precum și cele indispensabile activității didactice. Luarea în considerare a cerințelor formulate de cei ce munesc în învățămînt mi se pare însă o condiție tot atât de importantă și pentru celelalte edituri, dacă ne gîndim că profesorii prezintă nu numai principala masă de intelectuali din țara noastră, dar și aceea care condiționează nivelul la care se formează vîtoarele generații de intelectuali din România”.

Elementul timp

Dincolo de toate problemele generale privind documentarea de specialitate se ridică și o problemă cu un caracter mai particular, privind raportul dintre timpul de muncă al profesorului și timpul cerut de documentarea sa. „Profesorii — ne-a spus prof. OVIDIU RADOI, directorul Școlii

generale nr. 24 din Galați, secretar al filialei locale a Societății de filologie — trebuie să predea circa 20 de ore săptămînal, să corecteze un mare volum de lucrări de control, de caiete de teme etc. Pe lîngă aceasta, ei au numeroase responsabilități legate de activitatea cercurilor, de bibliotecilor, a revistelor școlare etc. ca să nu mai vorbim și de activitățile culturale obștești. Este deci necesar să se manifeste mai multă grijă pentru a-i descîrca de sarcini care nu le sînt specifice, care depășesc atribuțiile lor. De această cerință trebuie să se țină neapărat seama, consider eu, atunci cînd se întreprind acțiuni pentru a facilita și a perfecționa documentarea de specialitate a profesorilor, asigurîndu-li-se și timpul necesar studiului”.

Pe cît am putut vedea din problemele expuse mai sus, documentarea de specialitate este o problemă amplă, cu largi implicații, care obține unul din indicii cei mai înalți de condiționare a calității muncii pedagogice. Trebuie să reținem, ca un element esențial, faptul că informarea depinde în primul rînd de dorința profesorului, de interesul pe care el îl manifestă în această direcție. Aceasta este o chestiune de etică profesională și elementul cheie care determină, înaintea altor factori, măsura și calitatea informării fiecărui profesor asupra problemelor din domeniul specialității sale. Probabil că și în acest sens sînt necesare unele măsuri, de ordin formativ. Poate că ar fi necesar ca încă de pe băncile universităților studenții să fie într-o mai mare măsură conștiențiali de necesitatea permanentei informării, de faptul că aceasta nu încetează o dată cu absolvirea facultății. Ar fi, credem, necesar să se atribuie un loc mai larg — și aceasta nu printre altele, ci pe primul plan — și cunoștințelor pe care studenții și le însușesc în legătură cu consultarea bibliografiei de specialitate.

Sînt, de asemenea, de luat în considerație problemele privind timpul pe care profesorii îl afectează studiului și informației ca și cele referitoare la posibilitățile practice de acces la diferitele fonduri documentare. Credem că această problemă trebuie să stea în atenția tuturor forurilor competente, apte să o soluționeze. Spunînd aceasta nu ne gîndim numai la măsurile care ar putea fi luate pe plan central, și care sînt așteptate cu cel mai viu interes, dar și la cele ce se pot lua pe plan local, unde există încă multiple posibilități insuficient exploatate. Departele de aștepta doar hotărîri, de la centru, forurile locale pot să găsească ele însele, în resursele care le stau la dispoziție, soluții practice, operative și eficiente. Este o problemă la care inspectoratele județene sînt solicitate cu insistență să mediteze, pentru care să caute și să aplice soluții. Coroborate cu măsurile centrale și determinînd un interes general, de sus și pînă jos, de jos și pînă sus, pentru documentarea de specialitate a profesorului, ele ar fi de natură să determine nu numai o sporire a calității profesionale a acestuia, ci și a întregului învățămînt.

Aparatele de proiecție să fie date în grija unor oameni competenți

Unii profesori socotesc indicat ca aparatele de proiecție din școli să fie manipulate numai de laboranți. În ce mă privește, consider că aceasta nu este o soluție bună. Folosirea filmului, material didactic deosebit de valoros, ridică probleme complexe de metodică. Laborantul, firește, nu poate rezolva aceste probleme, el rămînd să joace doar rolul de intermediar între profesor și elevi. Mă întreb însă dacă nu este un lux existența unui asemenea intermediar cîrui să i se comande „filmul vâ rog”, „opriți sonorul” ș.a.m.d.

În programa facultăților care pregătesc cadre didactice este prevăzută cunoașterea și mînuirea aparatelor tehnice. Pentru ce această prevedere? Pentru examene sau pentru practica la catedră? Oare un laborant, de regulă absolut al școlii medii, se va putea instrui mai temeinic decît un absolvent al facultății, care a obținut prin examen capacitatea de a mînu și de a înțelege în mod științific principiul de funcționare al aparatului didactic?

Se vorbește foarte mult despre perfecționarea continuă a măiestriei pedagogice a cadrelor didactice. Cred că ar fi momentul să se includă în preocuparea fiecărui profesor și învățător cunoașterea și mînuirea aparatelor moderne din dotarea școlii respective, dacă nu a învățat acest lucru în facultate. În anul școlar trecut, învățătoarele de la școala noastră au studiat mînuirea tuturor aparatelor cu care este înzestrată școala, de la picup și aparat de proiecție pentru diavfilme pînă la aparatul de proiecție cinematografică și stația de radiografică a școlii. S-a dovedit cu această ocazie că fiecare învățător și profesor, dacă este animat de dorința de a folosi la clasă mijloacele audio-vizuale poate să învețe în scurt timp să mînuiască aparatura didactică, oricît de complicată ar părea aceasta la prima vedere.

Așadar, la întrebarea: **Pe mina cui dăm aparatele de proiecție?** îmi îngădui să dau un răspuns bazat în mare parte și pe experiența personală: **aparatele să fie date pe mina celor pentru care sînt destinate, pe mina cadrelor didactice.**

ANTON N. GRIGORE
Buzău

PENTRU O PSIHOPEDAGOGIE MUZICALĂ

Muzica nu este numai o profesie delimitată, ci este în același timp o necesitate individuală și socială. Activitatea de formare a omului nu poate neglija virtuțile limbajului muzical, oricît de caldă ar deține în această privință limbajul verbal. În toate timpurile, la baza dezvoltării omului și a înnoibilării ființei sale au stat nu numai activitatea manuală și vorbirea, ci și cîntecul.

Dacă muzica, modalitate complexă de reflectare, este în același timp un limbaj, o știință și o artă, înseamnă că ea poate aduce o contribuție largă la formarea și cultivarea omului, avînd și avantajul că exercițiul o mare atenție datorită purității formelor sale. Învățarea muzicii obține lesne aderența copilului deoarece îl oferă o permanență plăcere și bucurie. Desigur, așa cum arătau unii specialiști cu circa trei decenii în urmă, plăcerea muzicală este foarte complexă: senzorială (sunete, acorduri), afectivă (emoții), activă (reproducerea vocală, interpretarea), imaginativă (evocări, improvizații), intelectuală (distingerea de forme, stilizarea unei gîndiri), socială (însoțirea de emoții în comun). În felul acesta muzica poate contribui într-o măsură importantă la dezvoltarea armonioasă a facultăților psihice în genere și a puterii intelectuale în particular, prin exercitarea percepției, atenției, memoriei, imaginației, gîndirii. Se știe, în același timp, că exercițiul urechii și al voci ajută la dobîndirea de idei. Cîntecul necesită o înțelegere a ceea ce exprimă, determinînd pe copil să compare faptele sonore spre a le identifica, să reflecteze pentru a recunoaște sunetele și să generalizeze pentru a deprinde motivele muzicale. Nu negăm prin aceasta importanța educației senzibilității, al subliniem numai că ea ține în bună măsură de inteligență, fără a neglija adevărul că numeroși pedagogii continuă să combată — asemenea lui J. J. Rousseau — tendința potrivit căreia, în școală, muzica se transformă adesea din arta sunetelor în știința acestora. Trebuie să recunoaștem că, pînă la un punct, așa cum s-a observat, „solgegiul ucide muzica”. Credem totuși că această „ucidere” privește emoția muzicală imediată, componenta sensibilă a muzicii, dar chiar și aceasta numai în parte cîd, altfel, solgegiul rămîne un exercițiu tot așa de util, pînă în fi comparat, instructiv, cu rezolvarea unui exercițiu de matematică sau analiza unui text latin. În realitate, diminuarea intensității emoției implicată de actul cunoașterii are un caracter exterior, ajutînd în fapt sporirea calității sale interne, neexprimate spontan.

Perfecționarea predării muzicii necesită din partea psihologilor și pedagogilor efectuarea unor studii de detaliu menite să furnizeze materialul necesar alcătuirii unei psihopedagogii muzicale. Această inițiativă ar trebui să pornească de la cercetări de fiziologie privind potențialul latent al creierului copilului, spre a se mobiliza prin mijloace psihopedagogice toate resursele otice pentru diferențierea sunetelor și dezvoltarea capacității de semnalizare cerebrală cu ajutorul lor, resurse care par să fie de zeci de mii de ori mai mari decît cele de care dispune analizatorul vizual pentru distingerea culorilor. Practic științele medicale, în speță neuropsihologia, arată că omul posedă fișete nervoase care pot corespunde la sunetele nefolosite, dar că unele dintre ele au devenit practice prin utilizare. Faptul ne face să credem că nu s-a dat întotdeauna urechii valoarea cantitativă de sunete pe care ea o reclamă pentru a se afla în funcțiune optimă și a se menține într-o continuă dezvoltare. Nesatisfacerea cantitativă a analizatorului auditiv se poate resimți nu numai asupra organului de simț, ci și asupra imaginației muzicale.

Desigur, muzica acționează asupra creierului printr-o gamă foarte complexă a elementelor muzicale care, deosebit de componenta afectivă, determină procese ale activității intelectuale dezvoltînd gîndirea muzicală; și invers: exprimarea prin muzică a unui conținut de idei nu se poate efectua fără aportul elementelor muzicale (ritmice, melodice, dinamice). Gîndirea muzicală rezultă, așadar, dintr-un întreg complex de procese intelectuale puse în acțiune de analiza elementelor sonore, de compararea lor, de asociările, clasificările și generalizările legate de înălțimea, durata și timbrul unicităților muzicale. Însă dezvoltarea gîndirii muzicale necesită un anumit efort din partea copilului și a educatorului. Nu întîmplător tineretul neseducut muzical este mai lesne atras de muzică ușoară decît de cea clasică. Însă muzica ușoară dacă reușește să ofere o destindere de moment, nu cultivă în această măsură ca muzica clasică personalitatea intelectuală, morală și estetică a copilului. Rezultă de aici că educația copilului pentru marea muzică trebuie să înceapă încă din perioada prescolară.

Evident, este necesară crearea unei pedagogii muzicale menită să pregătească pe studenții conservatoarelor asupra modului cum să depășească copiii cu epuizabilitate muzicală, cum să le dezvolte capacitatea de reflectare cu ajutorul muzicii și cum să ridice nivelul culturii muzicale al tuturor elevilor.

Dr. ION STRĂCHINARU
Iași

Strategiile gîndirii și ale învățării

(Urmare din pag. 1)

porțimi de lucru, de control și de identificare creează particularități de operativitate foarte diferite de la elev la elev. Analiza gradului de operativitate a algoritmilor, analiza ariei lor de lucru, a transferurilor pe care le facilitează constituie azi probleme sondabile pentru psiholog. Gradul de operativitate și stabilitate a algoritmilor activității intelectuale se poate calcula. În genere prezintă interes și incidențele critice în operativitatea algoritmilor.

O pagină cu exerciții și probleme poate să arate care anume din algoritmi antrenanți în activitatea legată de rezolvarea de calcule aritmetice și probleme prezintă fișuri în ansamblul strategiei de rezolvare. Există aspecte foarte diverse ale incidentelor critice. Acestea cer însă o analiză a caracteristicilor mai subtile ale strategiilor învățării, analize ce ne împing spre problemele motivației. Orice elev își construiește o poziție de lucru. Învățarea își are aparatul de control în afara și se obiectivează prin performanțe. În funcționalitatea sa există însă întotdeauna un mecanism apreciativ intern. Acesta are în compoziție planul cerințelor interne, nivelul de referințe interne. Există un circuit de control ce se desfășoară în aceste limite. În cadrul acestui mecanism se constituie așteptările. Există o mare frecvență de conduite de sovrăire, ezitare în timpul muncii de învățare. Aceste tipuri de conduite au căpătîi în psihologia modernă denumirea de conduite V.T.E. Conduitele V.T.E. sînt

considerate de unii psihologi ca substituite ale încercării și erorii, (Tolman), de alții ca acte deliberative complexe (Mowrer și Ullman), ca gîndire interiorizată (Dashiel și, desigur, Galperin), ca expresii ale sesizării unui conflict sau a unei nonconcordanțe (Backer). Există cel puțin două variante ale conduitei V.T.E. Una din ele — mai frecventă la școlarii mici, din clasele I—IV, apoi în scădere pînă la nivelul vîrstii de 14 ani, cînd prezintă o nouă creștere de frecvență — este o formă de conduită de ezitare ce se manifestă la începutul unei activități dificile și este o expresie a formelor inferioare de conduită V.T.E., ce pot fi asimilate conduitei de încercare și eroare. E vorba deci de strategii simple de ezitare în căutarea soluțiilor, a direcției rezolvării situației problematice și a modalităților prin care se poate expune soluționarea. În astfel de cazuri este uneori clară o alternativă de rezolvare, dar nu e clar faptul dacă aceasta este alternativa cerută. Alții este relativ clar sistemul de lucru ce se cere, dar nu este destul de consolidat algoritmul cu care trebuie să se lucreze. O altă formă de conduită V.T.E. se manifestă cu o mai mare frecvență la elevii mari, în partea finală a rezolvărilor de probleme. În aceste cazuri ezitarea are la bază o compoziție psihică. Adeseori e vorba de o ezitare inclusă în ceea ce se numesc strategiile de ameliorare, strategii active în finalizarea răspunsurilor elevilor. Aceste tipuri de strategii au în atenție completarea și adîncirea răspunsurilor și a căutărilor. Pe planul în-

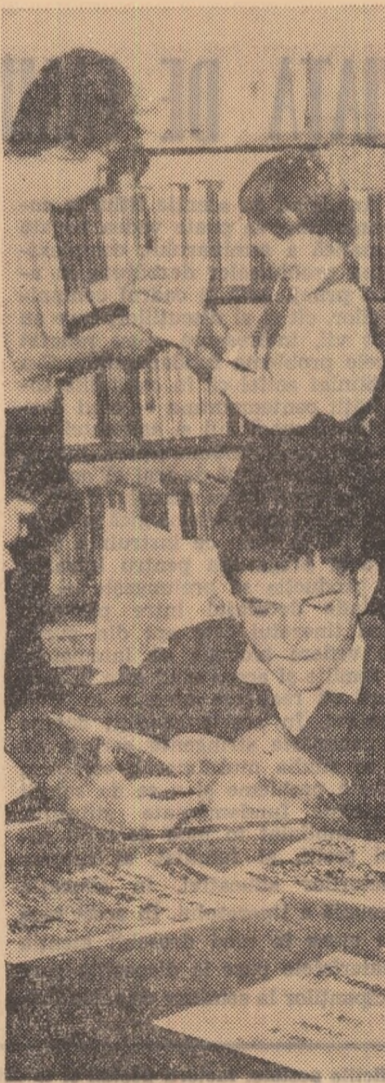
vățării ele creează o ușoară abatere de la succesiunea pașilor de ansamblu ai strategiilor organizate de logică în care s-a integrat subiectul. Această abatere are însă foarte importante funcții de consolidare și condiționare a unor noi legături între cunoștințele aflate în atenția învățării și cunoștințe ce nu se asociau deloc sau aproape deloc cu acestea.

O mare frecvență și, la elevii care memorează și nu învață, și strategiile orbe.

În fine, există o importantă problemă ce se degajă din analiza de ansamblu a utilizării strategiilor legate de algoritmi. E vorba de învățarea negativă. Școlarii mai mici prezintă o oarecare surditate pe acest plan. Ei învață mai puțin din erorile ce le fac. Există o creștere simțitoare a învățării din erorile la 10 ani. Apoi această capacitate scade din nou, pentru ca să crească iar foarte mult, de astă dată la 17 ani.

Nu se poate omite din această modestă prezentare problema foarte complexă a strategiilor probabile. Acestea au și ele o evoluție complexă, ca de altfel și alte tipuri de strategii, cum ar fi cele legate de utilizarea reprezentărilor la materialele care operează mult cu reprezentări grafice.

Domaniul strategiilor învățării se află sub lupa cercetării complexe, cercetare ce pune în evidență aspecte de dezvoltare mai puțin lineare decît ar părea la prima vedere. După cum s-a anunțat la începutul acestor considerații, acest domeniu se află la un timid început.

Orar după itinerar

Credeam, pînă de curnd, că problema alcătuirii științifice a orarelor școlare este, mai mult sau mai puțin, rezolvată. Facem „nostra culpa”: a asemenea punct de vedere nu corespunde adevărului. Colecțiunile didactice ale Școlii generale din Cojocasa, județul Dimbovița, ne-a oferit recent, cu privire la această problemă, un amplu studiu total înedit, care ar putea fi intitulat „Rolul itinerarelor în alcătuirea orarelor școlare”. Cei care își inchipule cumva că este vorba de o apilare la învățămînt a metodei „drumului critic”, folosită în producție, se înșală. Metoda aplicată la Cojocasa este mult mai complexă, întrucît stabilește conexiuni între două elemente care la prima vedere nu au nici o legătură: mersul autobuzelor pe traseele județene și întregul sistem de oraruri școlii.

Să exemplificăm. Dacă profesorul Cutare are autobuz spre Găești la ora 11,30, burmă, toate lecțiile lui vor fi programate pînă la această oră. Vine autobuzul dinspre Moreni cu alt profesor de abla la ora 10 — toate lecțiile

acestuii vor fi prevăzute în orar după ora 10. Așa că, dacă vrei să cunoști orarul școlii, nu e nevoie să te duci la direcțiune sau la secretariat; ajunge să cercetezi mersul autobuzelor așiat în stația din centrul comunei.

Partea proastă este că, în unele cazuri, orele de deplasare colcid și atunci, firesc,

FOILETON

e ciocnire. Cum s-a întîmplat, de exemplu, deunăzi. Orarul prevedea, de la 12—13, lecție de educație fizică. Cum în momentul acela profesora respectivă trebuia să se afle pe drum, aplicînd metoda cercetării orarului cu itinerarul a făcut modificarea cuvenită în condiții și și-a programat lecția la prima oră în localul lecției de limbă română. Ei, și cumva să și-o mai însușească și alții...

Prof. V. BARDUȚĂ

Constătuirea ministrilor învățămîntului din unele țări socialiste

În prima decadă a lunii octombrie s-au desfășurat în Bulgaria, în localitatea Nisipurile de aur de lângă Varna, lucrările constătuirii ministrilor învățămîntului din unele țări socialiste, consacrată discutării unor aspecte privind dezvoltarea învățămîntului superior și specializarea postuniversitară.

Delegația bulgară la constătuirea a fost condusă de Gancio Gancev, ministrul învățămîntului, delegația cubană de Hose Nazario Gonzales, rector al Universității din Las Villas, delegația cehoslovacă de Vladimir Kadlet, ministrul învățămîntului, delegația din R.D. Germană de Ernst-Loachim Giessmann, ministrul învățămîntului superior și mediu de specialitate, delegația mongolă de Zandanghin Enebis, adjunct al ministrului învățămîntului, delegația polonă de Roman Mistecki, adjunct al ministrului învățămîntului, delegația ungară de Ilku Pall, ministrul învățămîntului și culturii, delegația Uniunii Sovietice de V.P. Eliutin, ministrul învățămîntului superior și mediu de specialitate. Delegația română a fost condusă de prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului.

Tema propriu-zisă a constătuirii de la Varna a fost: **Revoluția tehnico-științifică și pregătirea, specializarea și perfecționarea cadrelor în institutele de învățămînt superior**, din care s-au desprins trei probleme esențiale: a) Profilul și gradul pregătirii și specializării cadrelor în institutele de învățămînt superior, ținînd seama de posibilitățile dezvoltării lor continue; b) Perfecționarea metodelor și mijloacelor de învățămînt și punerea lor de acord cu permanența amplificării a informației științifice; c) Sistemul specializării postuniversitare a cadrelor în institutele de învățămînt superior.

Dezbatările din cadrul constătuirii au relevat eforturile susținute ce se depun în fiecare din țările participante pentru continua perfecționare a învățămîntului superior, în pas cu cerințele dezvoltării lor economice și sociale. În această direcție s-a evidențiat tendința generală de a orienta școala superioară spre formarea unor specialiști cu profil larg, cu o temeinică pregătire ideologică și politică. În ceea ce privește perfecționarea procesului instructiv-educativ, s-a conturat opinia unanimă că, în condițiile actuale, devine imperios necesară reexaminarea programelor, reevaluarea conținutului disciplinelor, în funcție de dinamica dezvoltării științei, a volumului de cunoștințe ce trebuie însușit de viitorii specialiști. Fiște, toate acestea se răsfrîng și asupra nomenclaturii de specialitate, precum și asupra structurii planurilor de învățămînt.

Pe marginea problemelor menționate, o atenție deosebită a suscitată expunerea delegației române, în care au fost prezentate principiile ce stau la baza orientării și organizării învățămîntului superior din țara noastră, în lumina prevederilor Legii învățămîntului adoptată în vara acestui an.

În legătură cu cea de a doua chestiune, schimbul de opinii s-a referit la aspecte privind legătura dintre activitatea metodică și cea de cercetare în procesul pregătirii și specializării cadrelor, precum și tendințele și rezultatele obținute în perfecționarea metodelor și mijloacelor de predare. Pe această linie s-au evidențiat preocupările existente în diferite țări pentru ancorarea procesului de învățămînt și a cercetărilor științifice în problematica majoră a construcției social-economice.

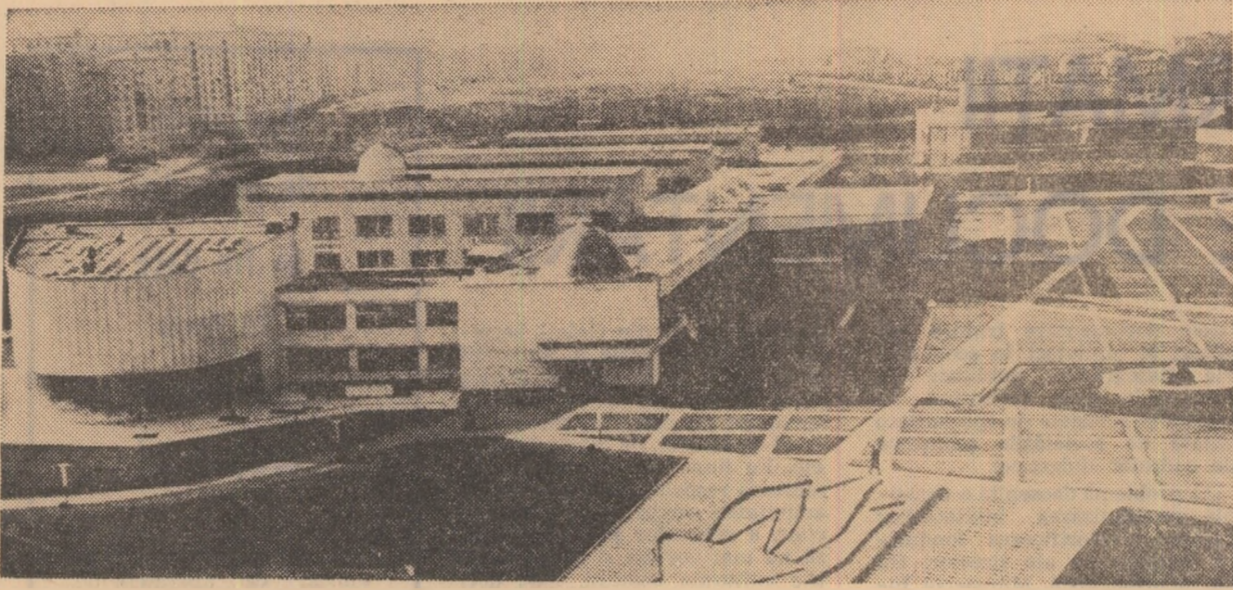
Un loc deosebit în cadrul discuțiilor l-au ocupat problemele referitoare la învățămîntul programat și pedagogia universitară. Delegația română a susținut, alături de alte delegații, opinia potrivit căreia studiile teoretice din domeniul învățămîntului programat ar trebui largite prin cercetări experimentale și aplicative, menționîndu-se în acest domeniu unele realizări ale țării noastre.

Cu interes a fost primită de participanți la constătuire părerea delegației române privind căreia fundamentarea științifică riguroasă a pedagogiei, și ca atare progresul ei în pas cu cerințele complexe ale dezvoltării învățămîntului, este de neconceput fără conlucrarea cu alte științe, cum sînt psihologia și sociologia.

În legătură cu învățămîntul postuniversitar, schimbul de informații și experiență realizat la constătuire a scos în evidență metodele și formele de specializare existente în țările participante, preocupările pentru perfecționarea acestora. Audiată cu interes, expunerea delegației române pe această temă a relevat diversitatea formelor de specializare postuniversitare folosite în țara noastră.

Ținînd seama de problemele deosebit de complexe ale perfecționării învățămîntului superior, participanții la constătuire au apreciat că ar fi utilă organizarea, în perspectivă, a studiilor unor teme de mare actualitate de către o țară sau, în colaborare, de către două sau mai multe țări. Dintre temele propuse menționăm: sistemul științelor și nomenclatorul de specialitate în institutele de învățămînt superior; locul învățămîntului mediu de specialitate în sistemul de învățămînt; structura învățămîntului superior în condițiile revoluției științifice și tehnice; participarea studenților la conducerea învățămîntului superior; educația comunistă a tineretului studentesc; economia și eficiența învățămîntului superior (propusă de delegația noastră).

Așa cum s-a subliniat în comunicatul de presă final, schimbul de păreri și informații realizat la întîlnirea ministrilor învățămîntului a fost util și asemenea manifestări cu caracter internațional prezintă interes pentru dezvoltarea învățămîntului superior din țările socialiste.

În apropiere de Universitatea din Moscova se înalță noul și modernul palat al pionierilor

PREOCUPĂRI ACTUALE ÎN ȘCOALA SOVIETICĂ

O etapă nouă în dezvoltarea învățămîntului

În prezent, pe baza sarcinii tratate de P.C.U.S., școala sovietică se pregătește să pășească într-o nouă etapă, superioară a existenței sale — generalizarea pregătirii tineretului pe parcursul a zece ani de școlaritate, la capătul cărora absolvenții pot să-și continue studiile în învățămîntul superior. Realizarea acestei sarcini va contribui într-o măsură însemnată la rezolvarea unor probleme esențiale a construcției comuniste — înlăturarea treptată a deosebirilor dintre oraș și sat, dintre munca intelectuală și munca fizică. Prolungirea cu doi ani a timpului de școlarizare obligatorie va face să crească puterea influenței ideologice a școlii, a cadrelor didactice, a organizației de tineret, ceea ce va permite să se desăvîrșească personalitatea tinerilor, să se aprofundeze formarea concepției lor despre lume, le va da acestora posibilitatea să-și înțeleagă mai bine locul în viață și obligațiile cetățenești și îi va ajuta să aleagă în mod rațional drumul pe care să pășească mai departe. Se deschid astfel largi posibilități pentru o mai bună pregătire a tinerilor pentru viață, pentru participarea lor activă la construirea comunistului.

Încă de pe acum au loc în școlile sovietice largi acțiuni de pregătire pentru trecerea la generalizarea învățămîntului mediu. Se desfășoară, pe de o parte, o muncă sistematică, organizatorică și administrativă, pentru reglementarea rețelei școlare, pentru întărirea bazei didactice-materiale a școlii, pentru largirea și consolidarea internatelor școlare. Totodată directorii școlilor, organizațiile de partid și de sindicat din cadrul acestora, organele învățămîntului public ajută pe fiecare pedagog — de la învățătorii claselor mici pînă la profesorii care îi pregătesc pe viitorii absolvenți — să cunoască în profunzime sensul și însemnătatea prelungerii duratei învățămîntului, astfel încît să devină la rîndul lor propagandiști convinși și competenți ai acestor acțiuni în rîndurile elevilor, ale părinților și ale opiniei publice.

Pregătind trecerea la generalizarea învățămîntului mediu profesorii sovietici se preocupă intens de perfecționarea tuturor activităților instructiv-educative ale școlii. Ei acordă o mare atenție îndeosebi ridicării nivelului de cunoștințe al elevilor, dezvoltării stimulilor sociali ai învățării, folosirii metodelor pedagogice înaintate, de natură să asigure dezvoltarea capacităților intelectuale ale tinerii generații, interesul ei pentru cunoaștere.

Recent, revista „Sovetskaja pedagogika” a publicat un studiu semnat de V. V. Zabolin, intitulat „Despre rolul cognitiv al întrebărilor în învățare”. Arătînd că în cadrul diverselor metode și procedee de predare — ca învățarea prin problematizare, învățarea prin cercetare etc. — există un element comun de gîndire, și anume întrebarea, autorul consideră util și necesar să se studieze rolul cognitiv al întrebărilor în procesul de predare-învățare, diferitele procedee de folosire a întrebărilor și rezultatele pe care le produce toate aceste procedee. El consideră că, după tipurile activităților de cunoaștere

Tendențe de modernizare a metodelor predării

Numerosi cercetători din domeniul pedagogiei se preocupă, în Uniunea Sovietică, de modernizarea metodelor predării. Într-o altă parte, se cercetează amplu căile prin care poate fi îmbunătățită expunerea și însușirea noulor cunoștințe.

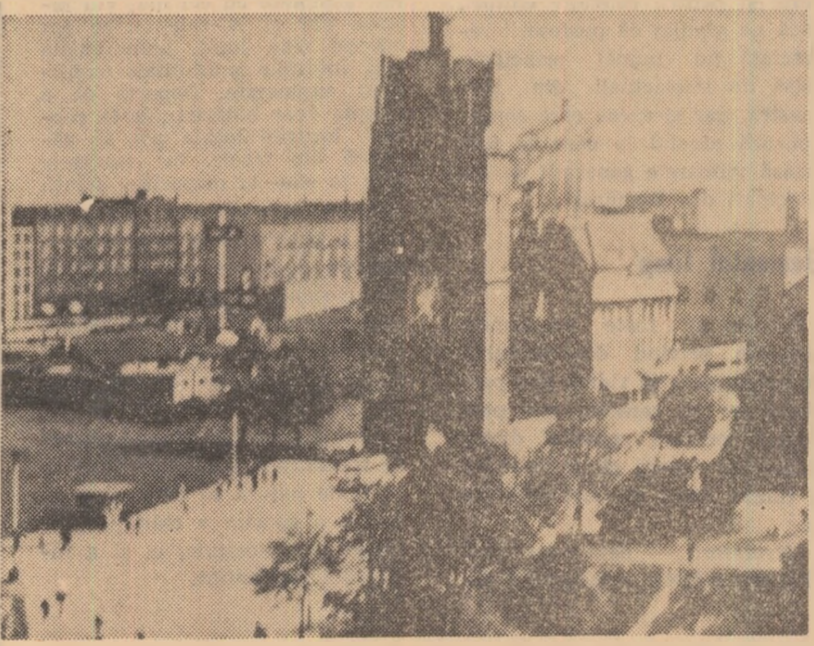
Recent, revista „Sovetskaja pedagogika” a publicat un studiu semnat de V. V. Zabolin, intitulat „Despre rolul cognitiv al întrebărilor în învățare”. Arătînd că în cadrul diverselor metode și procedee de predare — ca învățarea prin problematizare, învățarea prin cercetare etc. — există un element comun de gîndire, și anume întrebarea, autorul consideră util și necesar să se studieze rolul cognitiv al întrebărilor în procesul de predare-învățare, diferitele procedee de folosire a întrebărilor și rezultatele pe care le produce toate aceste procedee. El consideră că, după tipurile activităților de cunoaștere

pe care o provoacă întrebările, se pot desprinde trei funcții ale acestora: a) reproductiv-mnemotehnică (ex. „Ce este substantivul?”); b) reproductiv-cognitivă (ex. „Care este produsul lui 27 X 25?”); c) productiv-cognitivă (ex. „De ce, punîndu-și schiriul, omul poate aluneca pe zăpadă fără să se afunde?”). Practica predării, subliniază V. V. Zabolin, a demonstrat că este important să se intensifice utilizarea întrebărilor cu funcție productiv-cognitivă.

Muzee școlare

Organizarea muzeelor constituie în școlile sovietice o tradiție valoroasă, prin care se urmărește a fi îmbunătățirea muncii instructive, cit și asigurarea unei pregătiri multilaterale a elevilor. În ceea ce privește conținutul muzeelor școlare, acesta este foarte variat: istoric, de științe naturale, politice, literar, etnografic etc.

În munca de constituire a muzeelor școlare sînt atrași numeroși elevi, conduși cu competență de colective de cadre didactice. Elevii manifestă un viu interes pentru munca de depistare și identificare a documentelor și obiectelor destinate muzeelor. Participînd la această activitate, ei învață să-și pună în practică cunoștințele, au posibilitatea să cunoască istoricul școlii, bogățiile, economia, dezvoltarea culturală, tradițiile revoluționare și de luptă ale localității natale.

Vedere din centrul orașului Rostock din R. D. Germană

SIMPOZIONUL DE LA ROSTOCK:

PREGĂTIREA TINERETULUI PENTRU VIAȚA DE FAMILIE

La Warnemünde, pe malul Mării Baltice, în cartierul de nord al orașului Rostock, în R. D. Germană, s-au desfășurat recent lucrările unui simpozion internațional cu tema: **„Educația sexuală ca pregătire în vederea căsătoriei și a vieții de familie”**. Organizat de către Institutul pedagogic din cadrul Facultății de filozofie a Universității din Rostock, împreună cu colectivele de cercetare „Pedagogia sexuală” de pe lângă Consiliul științific al Ministerului Învățămîntului din R. D. Germană, simpozionul a reunit cincizeci de delegații din țara gazdă ca și din Finlanda, Iugoslavia, Polonia, Republica Federală a Germaniei, România, Suedia și Uniunea Sovietică.

Tematica simpozionului a fost bogată în conținut și a îmbrățișat o problematică variată. În prealabil fiecare țară participantă a prezentat o informare referitoare la cadrul general al pregătirii tineretului pentru viața de familie, la educația sexuală în școală și la pregătirea cadrelor didactice în această direcție, la sarcinile și pregătirea familiilor în domeniul educației sexuale, la contribuția filmului, televiziunii, literaturii, presei în acest sens, la cercetarea științifică în domeniul pedagogiei sexu-

ale. Informarea din partea țării noastre, intitulată „Problemele educației sexuale în România”, e laborată de prof. dr. **Petre Bărbulescu**, șef de secție și **Prof. Romeo Dăscălescu**, secretar științific din Institutul de științe pedagogice, a fost inclusă în materialele de bază în vederea pregătirii simpozionului.

În cadrul simpozionului specialiștii din țara gazdă au prezentat comunicările „Posibilitățile și limitele pedagogiei sexuale” și „Despre problematica metodelor psihologice ale cercetării în domeniul educației sexuale” (autor prof. dr. H. Grassel, directorul Institutului pedagogic al Universității din Rostock), „Pregătirea tinerii generații pentru căsătorie și familie, o sarcină specială a societății” (autor prof. dr. **Rolf Borrman**, de la Institutul pedagogic „Fr. Schiller” al Universității din Iena), „Fixarea în program a sarcinilor concrete ale educației sexuale” (dr. **W. Chirsch**, de la Școala superioară pedagogică din Potsdam), „Pregătirea tinerii generații pentru familie sub aspectul apărării femeii” (dr. **Elfriede Paul-Ahrensopp**), „Educația sexuală, o pregătire pentru căsătorie și familie” (dr. **Kurth Bach**), „Contribuția medicinii la

educația sexuală” (dr. **H. Bruckner** de la Universitatea din Leipzig), „Concepția unei educații complexe în spiritul formării conștiinței părintești” (dr. **Jiri Prokepek**), „Educația sexelor și familia” (dr. **Karin Reis**, de la Institutul de igienă al Universității din Rostock), „Cum este apreciată de către tinerii de 16-18 ani educația sexuală făcută de părinți” (dr. **Kurt Guldner**, de la același institut) și „Cu privire la problema moralei sexelor și importanța acesteia în educație” (dr. **Bernhard Bitighofer**). De asemenea, participanții din alte țări au adus, prin comunicările prezentate o contribuție substanțială la îmbogățirea conținutului simpozionului. Astfel, au fost prezentate comunicările: „Probleme actuale ale educației sexuale” (V. N. **Kalbanovsch**, de la Academia de științe pedagogice din Moscova), „Probleme actuale ale educației sexuale în R.S.F. Iugoslavia (dr. **Petar Mandić** de la Facultatea de filozofie a Universității din Sarajevo), „Direcții de cercetare în domeniul educației sexuale” (dr. **M. Kozakiewicz** de la Academia poloneză de științe din Varșovia). Autorul acestor rînduri a prezentat comunicarea „Problematice și unele aspecte metodologice ale cercetărilor în domeniul educației sexuale”.

Analizînd cu atenție titlurile comunicărilor se poate vedea bogata tematică a seminarului, complexitatea problemelor dezbătute cu acest prilej. Alături în cadrul comunicărilor, cit și al discuțiilor, care au fost vii, interesante, s-au reliefat unele probleme fundamentale. S-a subliniat astfel că în condițiile societății contemporane — cînd dezvoltarea medicinii și asistenței sanitare, ca și îmbunătățirea în general a nivelului de trai al omului duc la accelerarea ritmului de dezvoltare anatomo-fiziologică a tineretului, în timp ce instruirea școlară și pregătirea pentru intrarea în producție se prelungește — se extinde decalajul între perioada cînd tineretul este apt din punct de vedere biologic să întemeieze o familie și aceea cînd este în măsură să realizeze aceasta în mod concret. În aceste condiții devine o necesitate stringentă cerința de a se studia multilateral, complex, aceste probleme și a se da soluții temeinic fundamentate științific. S-a subliniat în mod deosebit rolul școlii, al familiei, al tuturor factorilor educativi, în educația sexuală a tineretului. În acest sens au atras în mod deosebit atenția materialele puse la dispoziția participanților la seminar de către Ins-

tutul pedagogic din Rostock privind programarea educației sexuale în școală (autor dr. **Kurth Bach**). S-a reliefat necesitatea ca la cercetările privind această problemă să participe echipe complexe formate din medici, igienisti, psihologi, pedagogi, sociologi. Tot astfel, s-a arătat necesitatea elaborării de baze științifice a unei bogate literaturi pedagogice pe această temă, a unor filme educative, precum și importanța organizării unei educații sexuale adecvate prin diversele mijloace culturale, de mass-media. O atenție specială s-a dat în cadrul seminarului influențelor nocive pe care le exercită asupra educației tineretului unele filme sau emisiuni T.V. care înalcă principii pedagogice elementare.

În cadrul discuțiilor s-a propus să se lungească schimburile de păreri prin publicații, prin informări directe asupra rezultatelor obținute în cercetare, ca și prin participarea directă la acțiuni științifice cu caracter internațional. Programul seminarului a fost îmbogățit și prin prezentarea unor filme. De asemenea, participanții la simpozion s-au întîlnit, în cadrul unei recepții, cu conducerea Universității din Rostock.

Prof. dr. **PETRE BĂRBULESCU**

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE

București

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

- 1 șef sector — pedagogie sau filozofie — sectorul „Bazele teoretice și metodologice ale pedagogiei”;
- 1 cercetător științific — pedagogie — sectorul „Orientare școlară și profesională”;
- 1 șef sector — pedagogie — sectorul „Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare”;
- 1 șef sector — pedagogie — sectorul „Activități pionieresti”;
- 1 cercetător științific principal — pedagogie — sectorul „Educația în școala generală”;
- 1 cercetător științific principal — pedagogie — sectorul „Laboratorul dirigenței”;
- 1 cercetător științific — pedagogie — sectorul „Laboratorul dirigenței”;
- 1 șef sector — pedagogie — sectorul „Istoria pedagogiei românești”;
- 1 cercetător științific — pedagogie sau filozofie — sectorul „Pedagogie comparată”;
- 1 cercetător stajiar — pedagogie — Filiala Cluj;
- 1 cercetător stajiar — pedagogie — Filiala Cluj;
- 1 cercetător stajiar — pedagogie — Filiala Cluj;
- 1 cercetător științific — pedagogie — Filiala Cluj.

Cereri de înscriere se primesc la Institutul de științe pedagogice din București, str. Sfinții Apostoli nr. 14, Serviciul personal (telefon: 14 84 68), pînă la data de 15 noiembrie 1968, însoțite de actele prevăzute de „Regulamentul de recrutare, promovare și atestare a cadrelor de cercetători științifici din unitățile de cercetare ale R.S.R.”, publicat în extras în Buletinul Oficial Partea a III-a, nr. 4, din 8 ianuarie 1968. Concursul va avea loc în ziua de 25 noiembrie a.c., la București.

Menționăm că potrivit Legii nr. 10 din 9 mai 1968, pînă la noi dispoziții, organele și organizațiile centrale, nu mai pot face anulații de personal în orașul București, pentru cei care nu posedă buletinul de București.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI

Suceava

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1. Conferențiar la catedra de geografie, poz. VII/1 din statutul de funcțiuni, disciplina Geografie fizică și economică a R.S.R.
 2. Lector la catedra de limba și literatura română, poziția III/9 din statutul de funcțiuni, disciplina Metodica predării limbii și literaturii române.
 3. Asistent la catedra de pedagogie-psihologie, poziția II/6 din statutul de funcțiuni, disciplina Educație fizică. Candidații la concurs vor depune la Rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Suceava, o dată cu cererea de scriere, următoarele acte în dublu exemplar: — copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe act echivalent de studii superioare; — copie legalizată de pe diploma de doctor sau doctor docent în științe; — copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; — lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; — certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; — memoriu de activitate didactică-științifică, semnat de candidat; — autobiografia.
- Termenul de depunere a actelor este de o lună de la data publicării acestui anunț.
- Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani Suceava, strada Mihai Viteazul nr. 24, în termen de 3 luni de la publicarea acestui concurs.
- Informații se pot obține la telefon 2390.

INSTITUTUL AGRONOMIC „N. BĂLCESCU”

București

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1. Șef de lucrări la catedra de Pedologie, disciplina Pedologie poz. II/3.
 2. Șef de lucrări la catedra de Îmbunătățiri funciare, topografie și desen, disciplina Îmbunătățiri funciare poz. IV/7.
 3. Șef de lucrări la catedra de Fitotehnie disciplina Fitotehnie, poz. VI/11.
 4. Șef de lucrări la catedra de Fitotehnie disciplina de Fitotehnie — poz. VI/15.
 5. Șef de lucrări la catedra de Economie agrară și Organizarea I.A.S. disciplina Organizarea I.A.S. și Evid. Economică poz. VIII/10.
 6. Șef de lucrări la catedra de Educație Fizică — disciplina volei-băieți — poz. IX/3.
- Candidații la concurs vor depune în termen de o lună de la publicarea acestui anunț la rectoratul Institutului o cerere de înscriere la concurs însoțită de următoarele acte:
- a) copie legalizată de pe actele de studii;
 - b) lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar;
 - c) certificatul de caracterizare a activității profesionale, obștești eliberat de instituția la care acesta își are funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt;
 - d) certificatul de vechime în muncă eliberat de unitatea la care lucrează;
 - e) memoriul de activitate didactică-științifică semnat de candidat;
 - f) autobiografia.
- Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectoratului sau directorului acesteia înscrierea la concurs.
- Concursul se va ține la sediul Institutului agronomic „N. Bălcescu” din București, b-dul Mărăști 59, în termen de 2 luni de la publicarea acestui anunț.
- Informații suplimentare se pot obține zilnic între orele 8-13 de la rectoratul institutului.

CATALOGUL PUBLICAȚIILOR PERIODICE DE INFORMARE ȘTIINȚIFICĂ

care cuprinde tematica, titlurile și substituirile publicațiilor care vor fi editate în anul 1969, informează despre conținutul și rolul acestor publicații, precum și despre serviciile de informare științifică oferite de Centrul de documentare științifică al Academiei Republicii Socialiste România.

Catalogul se poate obține gratuit printr-o simplă carte poștală trimisă pe adresa: Centrul de documentare științifică, București, str. Gutenberg nr. 3 bis, sector 6.